

Ομιλία του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κ. Σημίτη στην ετήσια
συνέλευση του Σ.Ε.Β 14 Μαΐου 1986

Κυρίες και Κύριοι,

Τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας μας είναι γνωστά. Θα ήθελα παρ'όλα αυτά να αναφερθώ πολύ σύντομα σ'αυτά για να υπενθυμίσω σε όσους ανακάλυψαν πρόσφατα την οικονομική κρίση στη χώρα μας, ότι η οικονομική κρίση ούτε πρόσφατη είναι ούτε οφείλεται αποκλειστικά στην πολιτική των τελευταίων ετών.

Με το τέλος του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου οι χώρες της Ευρώπης μπήκαν σε μιά περίοδο ανασυγκρότησης που ακολουθήθηκε από ταχύρυθμη ανάπτυξη. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960, υπάρχει γενικά σταθερότητα τιμών, γρήγορη αύξηση του εθνικού προϊόντος και σημαντική βελτίωση του βιωτικού επιπέδου.

Η χώρα μας στην περίοδο αυτή γνώρισε επίσης μεγάλους ρυθμούς αύξησης του εθνικού προϊόντος και σχετική σταθερότητα τιμών. Ταυτόχρονα, η έντονη μετανάστευση έλυσε το πρόβλημα της ανεργίας. Το πρότυπο ανάπτυξης χαρακτηριζόταν όμως από έλλειψη προγραμματισμού και στηριζόταν στην δασμοβίωτη ελαφρά βιομηχανία, τις επενδύσεις σε κατοικίες και στη διεύρυνση του τομέα των δημοσίων υπηρεσιών.

Το πρότυπο αυτό δεν δημιούργησε ισχυρή υποδομή ώστε να μπορέσει η χώρα να μπει στον δρόμο μίας αυτοδύναμης και σταθερής ανάπτυξης. Έτσι με τους πρώτους κλυδωνισμούς του διεθνούς οικονομικού συστήματος, η χώρα μας αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα. Μετά την πρώτη πετρελαϊκή κρίση ο ρυθμός αύξησης του προϊόντος μειώνεται, ο πληθωρισμός κινείται σε ρυθμούς πολύ ψηλότερους από το μέσο ρυθμό των

άλλων ευρωπαϊκών χωρών και οι επενδύσεις, ιδιαίτερα στη μεταποίηση, μειώνονται συνεχώς. Τα προβλήματα αυτά γίνονται πολύ πιο έντονα με τη δεύτερη πετρελαϊκή κρίση με αποτέλεσμα ο ρυθμός αύξησης των τιμών να περάσει το 20%, τα ελλείμματα του Δημοσίου να αυξάνουν σημαντικά και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να καταστεί ο κύριος περιοριστικός παράγοντας στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Οι εξελίξεις αυτές είναι αποτέλεσμα κυρίως της έλλειψης προσαρμογής της οικονομίας στις νέες διεθνείς συνθήκες. Η χαμηλή και απαξιωμένη παραγωγική βάση της μεταποίησης οδήγησε σε ανεπάρκεια της εγχώριας παραγωγής σε σχέση με τα πρότυπα εγχώριας και διεθνούς ζήτησης, ενώ η χαμηλή ανταγωνιστικότητα αποτέλεσε εμπόδιο για προώθηση των εξαγωγών.

Το 1981 υπήρξε ένα ορόσημο στην πολιτική και οικονομική εξέλιξη. Η νέα κυβέρνηση επεδίωξε, σε εκτέλεση της λαϊκής εντολής που έλαβε, να εφαρμόσει μιά πολιτική στα πλαίσια της οποίας η κοινωνική δικαιοσύνη, ο περιορισμός των κοινωνικών ανισοτήτων, η βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών και παροχών είχαν ιδιαίτερη βαρύτητα. Η υπάρχουσα παραγωγική δομή και οι διεθνείς συνθήκες, δεν ήταν όμως σε θέση να στηρίξουν την προσπάθεια αυτή κατά τρόπο συνεχή, με αποτέλεσμα να παρουσιαστούν έντονες ανισορροπίες. Τα μέτρα του Οκτωβρίου και η συνεχιζόμενη σταθεροποιητική πολιτική αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για να είναι δυνατή τόσο η συνέχιση της προσπάθειας για μιά πολιτεία με χαρακτηριστικό την κοινωνική δικαιοσύνη όσο και η αλλαγή της οικονομική δομής ώστε να μπει η χώρα στο δρόμο της αυτοδύναμης ανάπτυξης. Τα μέτρα του Οκτωβρίου δεν αποτελούν - όπως έχουμε

επανειλημμένα τονίζει ^{μόνους} - ικανή προϋπόθεση για να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας. Γι' αυτό και η κυβέρνηση ήδη από τον Οκτώβρη εκπονεί και εφαρμόζει μία πολιτική με στόχο ουσιαστικές διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία που θα εξασφαλίζουν την καλύτερη κατανομή των διαθέσιμων πόρων, τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, τον εκσυγχρονισμό και την αποδοτική λειτουργία του Δημόσιου Τομέα, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και των επιχειρηματικών επενδύσεων τη δημιουργία ενός δυναμικού μεταποιητικού τομέα και την ενίσχυση των εξαγωγών.

Ειδικότερα, στον τομέα των διαρθρωτικών αλλαγών προχωρούμε μεταξύ άλλων:

1. Στη μελέτη του τραπεζικού μας συστήματος με σκοπό να αναδιοργανωθεί, ώστε να εξυπηρετεί τις υγιείς επενδυτικές προσπάθειες και να εκλογικευθούν τα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων. Ελπίζω ότι σύντομα η αρμόδια επιτροπή που λειτουργεί υπό την προεδρία του Γεν. Γραμματέα του ΥΠΕΘΟ, θα υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις.
2. Στο φορολογικό σύστημα αναμένεται να γίνει μία μεγάλη τομή στην έμμεση φορολογία με την εισαγωγή του φόρου προστιθέμενης αξίας. Ταυτόχρονα όμως εξετάζεται και η αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας για να γίνει πιο απλή, πιο δίκαιη και να προωθεί τις επενδύσεις. Σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα: Σύμφωνα με όσα είχαν αποφασισθεί στο Εθνικό Συμβούλιο Ανάπτυξης και Προγραμματισμού το Υπουργείο Οικονομικών διερευνά τις ρυθμίσεις για να γίνει δυνατή η αναπροσαρμογή της αξίας του μηχανολογικού εξοπλισμού, η αναμόρφωση του συστήματος των αποσβέσεων,

η απόσβεση των δαπανών για την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας στην επιχείρηση, η μείωση της φορολογίας των επανεπενδυόμενων κερδών, η αλλαγή του συστήματος αποτίμησης των αποθεμάτων. Επίσης, η προσπάθεια για πάταξη της φοροδιαφυγής θα συνεχιστεί και θα εντατικοποιηθεί έτσι ώστε να περιοριστεί η παραοικονομία.

3. Σχετικά με το σύστημα ελέγχου των τιμών, θα ήθελα πρώτα να σας υπενθυμίσω ότι οι περισσότερες από τις ισχύουσες ρυθμίσεις, δεν έχουν ληφθεί ούτε από τη σημερινή ούτε από τις αμέσως προηγούμενες Κυβερνήσεις. Αναπτύχθηκαν σταδιακά στη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου για να αποφεύγονται υπέρμετρες αυξήσεις στις τιμές, σε επίπεδα που δεν δικαιολογούνται από τις αυξήσεις στο κόστος παραγωγής, ιδιαίτερα με την εκμετάλλευση μονοπωλιακής δύναμης. Ο κίνδυνος αυτός υπάρχει πάντα λόγω της ολιγοπωλιακής διάρθρωσης σε πολλές αγορές για αγαθά και υπηρεσίες. Οι τιμές που πληρώνουν οι καταναλωτές είναι σε πολλές περιπτώσεις και σήμερα ακόμα, πολλαπλάσιες από εκείνες που εισπράτουν οι επιχειρήσεις που παράγουν τα προϊόντα. Οι λόγοι πρέπει να αναζητηθούν στην οργάνωση του εμπορίου και στην υπερανάπτυξη των μεσολαβητικών και σε μεγάλο βαθμό παρασιτικών δραστηριοτήτων.

Η ολιγοπωλιακή οργάνωση των αγορών είναι συχνά συνέπεια της υπέρμετρης προστασίας κάτω από την οποία λειτούργησε επί δεκαετίες ο μεταποιητικός τομέας. Μόνο τα τελευταία χρόνια, μετά την ένταξη στην ΕΟΚ, οι ελληνικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν την πίεση της αγοράς.

Η εμπειρία του παρελθόντος δείχνει πως κάτω από τις σημερινές συνθήκες πλήρης κατάργηση των ελέγχων των τιμών θα ήταν αντίθετη με το δημόσιο συμφέρον.

Πρέπει να διευκρινήσω ότι οι παρατηρήσεις αυτές σε καμιά περίπτωση δεν σημαίνουν ότι υποτιμώ τη σημασία της αποτελεσματικής λειτουργίας του μηχανισμού των τιμών για την ανάκαμψη της παραγωγής και των επενδύσεων.

Είχα και άλλη φορά την ευκαιρία να τονίσω ότι σε πολλές περιπτώσεις τα μέσα που χρησιμοποιούνται και οι μέθοδοι ελέγχου των τιμών είναι αμφίβολης αποτελεσματικότητας. Οι ρυθμίσεις που προβλέπουν τον καθορισμό ανώτατων επιτρεπόμενων ^{ποσοδίων} κέρδους συχνά αντιστρατεύονται την αποτελεσματική λειτουργία των επιχειρήσεων και την ανάκαμψη των επενδύσεων και πρέπει σταδιακά να αντικατασταθούν με συμφωνίες μεταξύ βιομηχανικών κλάδων και του Υπουργείου Εμπορίου για τον καθορισμό ρεαλιστικών στόχων για την αύξηση των τιμών. Νομίζω πως έχουν γίνει ήδη σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή.

Στο βαθμό που οι έλεγχοι των τιμών είναι περιορισμένης αποτελεσματικότητας, συντείνουν στην διατήρηση επιχειρήσεων με υψηλό κόστος και αντιστρατεύονται έτσι την ενίσχυση των δυνάμεων του ανταγωνισμού, πρέπει σταδιακά να καταργηθούν. Στη φάση όμως αυτή, θα πρέπει επαναλαμβάνω, να αντιμετωπισθεί μιά εκλογίκευση του συστήματος και όχι μιά άμεση μετάβαση σε καθεστώς απόλυτης ελευθερίας στη διαμόρφωση των τιμών.

Μακροχρονιότερα η λύση του προβλήματος θα πρέπει να αναζητηθεί :

- στην εισαγωγή κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου και την εξουδετέρωση олиγοπωλιακών καταστάσεων και άλλων μορφών κατάχρησης μονοπωλιακής δύναμης.
- στη λήψη μέτρων για την ενίσχυση των δυνάμεων του ανταγωνισμού και την αποτελεσματική λειτουργία των αγορών, και
- στην καλύτερη οργάνωση του συστήματος διακίνησης και εμπορίας των αγαθών με σκοπό να μειωθεί το κόστος και να συμπιεσθούν τα περιθώρια κέρδους των κερδοσκοπών μεταπρατών.

4. Η ρύθμιση του θέματος των προβληματικών επιχειρήσεων θα προχωρήσει πάνω στις αρχές και με τις προϋποθέσεις που εξαγγείλαμε.

Η προεργασία για την τελική λύση στην περίπτωση κάθε προβληματικής έχει προχωρήσει σημαντικά και πολύ σύντομα θα εφαρμόσουμε τις σχετικές ρυθμίσεις.

5. Ο Ιδιωτικός Τομέας έχει υποβάλλει στο Υπουργείο Βιομηχανίας, για υπαγωγή στα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, 300 επενδυτικές προτάσεις συνολικού ύψους 167 δισ.δρχ.

Μετά την τελική έγκριση από ελληνικής πλευράς για την υπαγωγή μιάς επενδυτικής πρότασης στα ΜΟΠ θα υπογράφεται μιά προγραμματική συμφωνία μεταξύ του φορέα της επένδυσης και της πολιτείας. Η συμφωνία αυτή θα περιλαμβάνει ειδικούς οικονομικούς όρους που θα εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση της επένδυσης από πλευράς επενδυτών και την κρατική συνδρομή στην προσπάθειά τους. Η υπογραφή της προγραμματικής συμφωνίας θα παρέχει την δυνατότητα για άμεση έναρξη της υλοποίησης της επένδυσης

ανεξάρτητα από την όποια τελική απόφαση των αρμόδιων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στην περίπτωση που τελικά κάποιο από τα προγράμματα αυτά δεν εγκριθεί από την Κοινότητα επιδίωξή μας θα είναι να εντάσσεται στις διατάξεις του Ν.1262/82 και να υλοποιείται κατ'αρχήν με βάση τους όρους της αρχικής προγραμματικής συμφωνίας.

6. Θα κατοχυρωθεί σύντομα νομοθετικά, ώστε να αποτελέσει ευρύτερο μέσο για την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και τον προγραμματισμό της παραγωγής, την μείωση του κόστους παραγωγής, την αξιοποίηση του υπάρχοντος παραγωγικού δυναμικού, ο θεσμός των προγραμματικών συμφωνιών και αναπτυξιακών συμβάσεων. Η ανάπτυξη στα πλαίσια μιάς μικτής οικονομίας απαιτεί τη συμπληρωματικότητα και τον συντονισμό της δράσης του δημόσιου, του κοινωνικού και του ιδιωτικού τομέα. Οι προγραμματικές συμφωνίες και οι αναπτυξιακές συμβάσεις εξασφαλίζουν τον συντονισμό αυτό και μεγιστοποιούν τις δυνατότητες αποδοτικής συνεργασίας

Θέλω να αναφερθώ στο τελευταίο τμήμα της ομιλίας μου σε μερικές γενικότερες απόψεις που αποτελούν αντικείμενο συζήτησης σήμερα. Η φιλελεύθερη άποψη, ότι ο ελεύθερος και αυτοκαθοδηγούμενος ανταγωνισμός εγγυάται την καλύτερη δυνατή ικανοποίηση των αναγκών και επομένως χρειάζεται συρρίκνωση της κρατικής δραστηριότητας, είναι άποψη που παραβλέπει την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα. Δεν υπάρχει σήμερα ούτε στη χώρα μας ούτε αλλού η κοινωνία της αφθονίας. Επομένως, οι αποφάσεις για την διανομή του κοινωνικού προϊόντος, ^{για} το μέγεθος των πόρων που θα χρησιμοποιηθούν για συγκεκριμένους σκοπούς, για τις κοινωνικές προτεραιότητες, για τη διαδικασία

αξιοποίησης των παραγωγικών δυνατοτήτων, δεν μπορεί να είναι μόνο αποτέλεσμα τεχνοκρατικών υπολογισμών. Είναι και πρέπει να είναι προϊόν κυρίως πολιτικών επιλογών. Αν αφεθούν οι πολιτικές αυτές επιλογές στους μηχανισμούς του ανταγωνισμού η λήψη τους δεν θα είναι απόρροια της τυφλής λογικής ενός ικανοποιητικού, για τα συμφέροντα όλων, συστήματος αλλά λογικής καθοδηγούμενης αποκλειστικά από τα συμφέροντα εκείνων που διαθέτουν εξουσία. Αυτό δεν συμβιβάζεται με τις αρχές ενός κοινωνικού κράτους. Η πολιτεία μας πρέπει να επιδιώκει την κοινωνική δικαιοσύνη.

Αποτελεί άλλωστε ουτοπία η σκέψη ότι μπορεί να καταργηθεί η κρατική παρέμβαση. Το κράτος και αν ακόμα περιοριζόταν αποκλειστικά και μόνο να διατηρεί σταθερό το πλαίσιο ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν θα απέφυγε την συνεχή και συστηματική παρέμβαση στην οικονομική εξέλιξη. Ας μην ξεχνάμε ότι το απαρχαιωμένο σύστημα κρατικών παρεμβάσεων, που θεωρείται και αποτελεί πολλές φορές φρένο για την ευελιξία της ιδιωτικής αλλά και της κοινωνικής επιχείρησης στην Ελλάδα, είναι σύστημα που δημιουργήθηκε από φιλελεύθερες κυβερνήσεις, πολλές φορές για την προστασία και προώθηση ιδιωτικών συμφερόντων. Το κράτος εφόσον πρέπει να εκπληρώσει ένα κοινωνικό ρόλο, να είναι κοινωνικό κράτος, πρέπει να έχει λόγο στη δίκαιη κατανομή του κοινωνικού προϊόντος, στη διαμόρφωση των θεσμών και διαδικασιών που καθορίζουν, ποιός προσπορίζεται τα οφέλη της προσπάθειας του κοινωνικού συνόλου, στην εξασφάλιση κοινωνικής ασφάλειας. Αυτό δεν σημαίνει αναπόδραστα περισσότερο κράτος. Η πραγματοποίηση της κοινωνικής δικαιοσύνης προϋποθέτει συνεχή κριτική εξέταση της πραγματικότητας και επαναπροσδιορισμό των στόχων σε συνάρτηση με το κοινωνικό οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

Σήμερα χρειαζόμαστε πρώτα απ'όλα πιό αποτελεσματικό, πιό δίκαιο κράτος, πολιτεία που να καθορίζει σε δημοκρατικές ανοιχτές διαδικασίες τις προτεραιότητές της και όχι κράτος - όπως υπήρξε για πολύ καιρό στην Ελλάδα - όργανο της εξυπηρέτησης επί μέρους συμφερόντων.

Σήμερα χρειαζόμαστε επίσης δημιουργία του απαραίτητου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας ώστε να προωθηθεί η ανάκαμψη. Η κοινωνική ασφάλεια, την οποία πρέπει να επιδιώκει το κράτος, είναι αποφασιστικό στοιχείο για τον επιχειρηματία που θέλει να σχεδιάσει την αξιοποίηση των κεφαλαίων του. Είναι όμως και απαραίτητο στοιχείο για εκείνους που πρέπει να αξιοποιήσουν την εργατική τους δύναμη. Κοινωνική ασφάλεια γι'αυτούς σημαίνει μεταξύ άλλων προστασία της σωματικής ακεραιότητας, δυνατότητα εκπαίδευσης και επαγγελματικής εξέλιξης, εξασφάλιση της θέσης εργασίας, προστασία κατά της ανεργίας, προστασία κατά της ασθένειας, πρόνοια για τα ατυχήματα, τα γερατειά.

Στόχος μας είναι η ανάπτυξη. Γι'αυτό πρέπει να εξασφαλίσουμε στον εργαζόμενο τις συνθήκες για να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητές του. Η ανεργία είναι φαινόμενο που μειώνει τον άνθρωπο. Όπως άλλωστε η μη σωστή εκπαίδευση και η μη ικανοποιητική υγειονομική περίθαλψη. Για την ανάπτυξη πρέπει επίσης να εξασφαλίσουμε στον επιχειρηματία το ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον. Η κάμψη στην αποδοτικότητα του κεφαλαίου στη μεταποίηση είναι ένα αρνητικό φαινόμενο. Οι επενδύσεις προϋποθέτουν κέρδος. Κέρδος που να εξασφαλίζει την αυτοχρηματοδότηση της επιχειρηματικής προσπάθειας όσο και ικανοποιητικά κίνητρα γι'αυτήν. Επενδύσεις προϋποθέτουν όμως ταυτόχρονα πρωτοβουλία,

διάθεση για την ανάληψη κινδύνων, για εισαγωγή νέας τεχνολογίας, για την εφαρμογή νέων μεθόδων οργάνωσης. Επενδύσεις δεν μπορεί να στηρίζονται στην επιδίωξη άκοπης είσπραξης εγγυημένων από το κοινωνικό σύνολο οφελημάτων.

Το επιχείρημα, ότι ανασχετικά στις επενδύσεις δρα η αβεβαιότητα για την έκταση των πρωτοβουλιών του κράτους είναι πιστεύω αβάσιμο. Η κυβέρνηση είναι πρόθυμη σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, εφόσον υπάρχει ασάφεια, να αποσαφηνίσει του κανόνες λειτουργίας της επιχείρησης. Η κυβέρνηση δεν μπορεί όμως για χάρη μιάς μη τεκμηριωμένης αβεβαιότητας να αρνηθεί την ευθύνη της να προωθήσει επενδύσεις σε κλάδους όπου το ιδιωτικό επιχειρηματικό κεφάλαιο αδρανεί είτε γιατί ο επιχειρηματικός κίνδυνος είναι υπερβολικά ψηλός είτε γιατί απαιτούνται ιδιαίτερα υψηλά κεφάλαια και η απόδοση είναι βραδεία είτε γιατί χρειάζονται τεχνολογία ή υποδομή, οι οποίες ξεπερνούν τις δυνατότητες του ιδιώτη επιχειρηματία. Ανάλογα ισχύουν για τους κοινωνικούς φορείς. Η κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να κατοχυρώσει αποκλειστικότητες, εφόσον δεν αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και κινδύνους. Η οικονομία μας θα έμενε σε πολλούς τομείς στάσιμη, αν σημείο σύμπτωσης των συμφερόντων του δημόσιου, του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα, ήταν η αδράνεια ώστε να μη θιγούν τα συμφέροντα κανενός.

Διότι βέβαια είναι
πρωτοβουλίες
οικονομικού
τομέα

Αβεβαιότητα υπάρχει στην ελληνική οικονομία. Αυτή δεν οφείλεται στις προθέσεις της κυβέρνησης. Οφείλεται στις ενδογενείς αδυναμίες μας, σε όλα εκείνα τα φαινόμενα που χαρακτηρίζουν μιά οικονομία και κοινωνία, η οποία δεν έχει προσαρμοσθεί στις απαιτήσεις μιάς αναπτυγμένης βιομηχανικής κοινωνίας, όπως η γραφειοκρατία, οι δυσλειτουργίες του τραπεζικού συστήματος, το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης, η μη

ικανοποιητική εκπαίδευση. Την αβεβαιότητα αυτή δεν θα άρουν δηλώσεις για κυβερνητικές προθέσεις. Θα την άρει μόνο η εφαρμογή μιάς πολιτικής που αποβλέπει στον εκσυγχρονισμό, στην αντικατάσταση δομών, διαδικασιών, λειτουργιών, νοοτροπιών που σήμερα συντηρούν την οπισθοδρόμηση. Την αντικατάσταση με άλλες οι οποίες θα δημιουργούν, θα προσαρμόζουν στη σύγχρονη εποχή. Ας αναφέρω ένα παράδειγμα.

Ο Εμπορικός Κώδικας, που ισχύει, δημοσιεύθηκε το 1835. Όσοι ανησυχούν για το νέο Εμπορικό Κώδικα που βρίσκεται υπό συζήτηση, δεν αντιλαμβάνονται ότι προβλήματα όπως η προστασία του καταναλωτή ή η ευθύνη του παραγωγού δεν εξαφανίζονται με το να μην υπάρχει νόμος.

Δεν αντιλαμβάνονται ότι στον αναπτυγμένο καπιταλισμό νέα προβλήματα αποτελούν το έναυσμα για καλύτερη κοινωνική οργάνωση, και για πιο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις με ψηλότερη ποιότητα των προϊόντων.

Υπάρχουν πολλές αδυναμίες και πολλά προβλήματα να αντιμετωπίσουμε. Η γρήγορη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους εξαρτάται και από σας. Ο πρόεδρος του ΣΕΒ, κ. Παπαλεξόπουλος, διαβεβαίωσε ότι η Βιομηχανία είναι πρόθυμη να αναπτύξει πρωτοβουλίες, να προβάλλει θέσεις, να προτείνει λύσεις. Η κυβέρνηση έχει υποχρέωση να εξετάσει, να συζητήσει την κάθε πρόταση και να συμβάλει σε αποδεκτές από όλους ρυθμίσεις. Τον διάλογο αυτό θα επιδιώξουμε. Ελπίζω να επιτύχουμε έτσι τον κοινό στόχο όλων μας, μιά αυτοδύναμη αναπτυσσόμενη οικονομία.